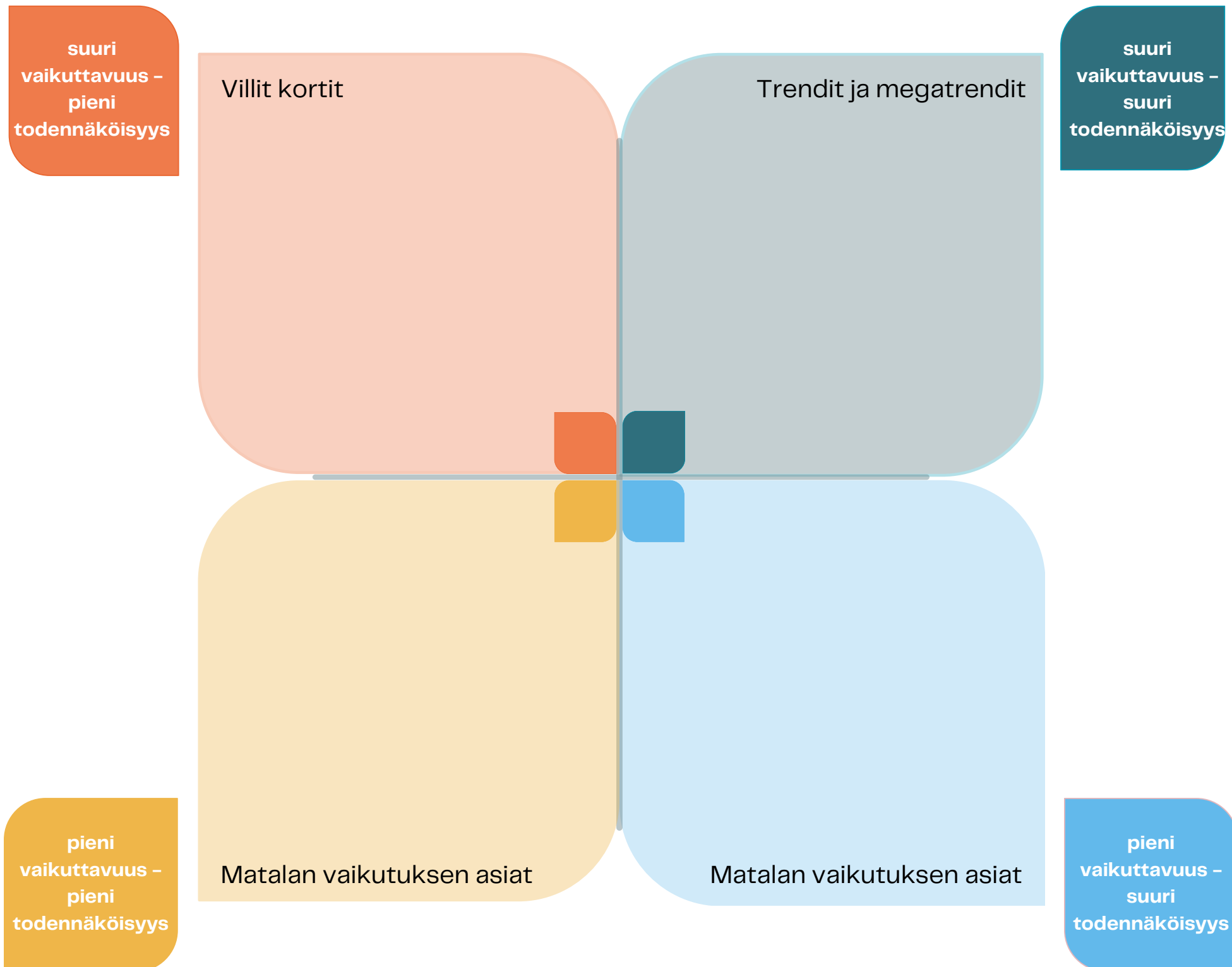

Todennäköisyys- ja vaikutusmatriisi

Ennakointitiedon arvottamistyökalu

**Työkalu auttaa
arvottamaan
luokittelemaan ja
ennakointitietoa sen
todennäköisyyden ja
vaikuttavuuden mukaan.**

HYÖTY

Todennäköisyys- ja vaikutusmatriisi

Ennakointitiedon arvottamistyökalu

Vaikutus- ja todennäköisyysmatriisin avulla luokitellaan ja arvotetaan ennakointitietoa. Se lisää ymmärrystä siitä, kuinka todennäköisesti ennakointitiedosta esiin nostetut ilmiöt tapahtuvat, ja kuinka suuri vaikutus niillä tapahtuessaan on. Kun ennakointitietoa on luokiteltu ja arvotettu, ymmärretään mihin suuntaan palvelutarjontaa organisaatiossa tulisi muotoilla, kehittää ja innovoida.

Matriisin avulla organisaatioiden on helppo tunnistaa ja arvioida tulevaisuuden mahdollisuuksia ja uhkia. Tämä tukee strategista suunnittelua ja päätöksentekoa.

Todennäköisyys- ja vaikutusmatriisi

Ennakointitiedon arvottamistyökalu

KOHDERYHMÄ

Koulutusorganisaatioiden henkilöstö ja sidosryhmät.

OSALLISTUJAMÄÄRÄ JA AIKA

Pienryhmä, max. 6 henkilöä. Aikaa varattava noin 1–2 tuntia.

LISÄTIETOA TYÖKALUSTA

Todennäköisyys- ja vaikutusmatriisi on kehittynyt osana riskienhallinnan käytäntöä. Se ohjautuu perinteiseen liiketoiminnan riski-analyysiin ja sen käyttö on yleistynyt riskien- ja projektien hallinnassa 1990-luvulla.

TYÖSKENTELY: ESITIEDOT

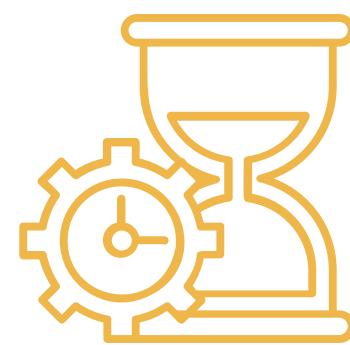

**Vaikutus- ja todennäköisyysmatriisi on ennakointitiedon
arvottamistyökalu.**

**Ennen työkalun käyttöä tarkastellaan ennakointitietoa ja sovitaan
aikajänteestä, jossa tulevaisuutta ennakoidaan.**

ENNAKOINTITIETO

AIKAJÄNNE

TYÖSKENTELY: VALMISTAUTUMINEN

Valitaan työskentelytapa (digitaalinen alusta tai paperinen versio)

Päätetään, valitaanko kirjuri vai kirjaavatko kaikki omat ajatuksensa.

TYÖSKENTELY: TÄYTTÖVAIHE

Sijoitetaan matriisiin eri kenttiin kuuluvat ilmiöt:

Suuri vaikutus – pieni todennäköisyys kenttään kirjataan mahdolliset yllättävät ilmiöt, joilla on suuri merkitys, mutta pienempi todennäköisyys tapahtua.

Suuri vaikutus –suuri todennäköisyys kenttään kirjataan mahdolliset trendit ja megatrendit. Niillä on suuri merkitys ja ne tapahtuvat todennäköisesti.

TYÖSKENTELY: TÄYTTÖVAIHE

Matriisin alaosan kahteen kenttään kirjataan pienen merkityksen ilmiöt.

Pieni vaikuttavuus – pieni todennäköisyys

Pieni vaikuttavuus – suuri todennäköisyys

Näille kahdelle kentälle kirjatut ilmiöt voidaan jättää vähemmälle huomiolle. Niitä ei kuitenkaan tule täysin jättää huomiotta, sillä osa saattaa nousta merkityksellisimmiksi tulevaisuudessa.

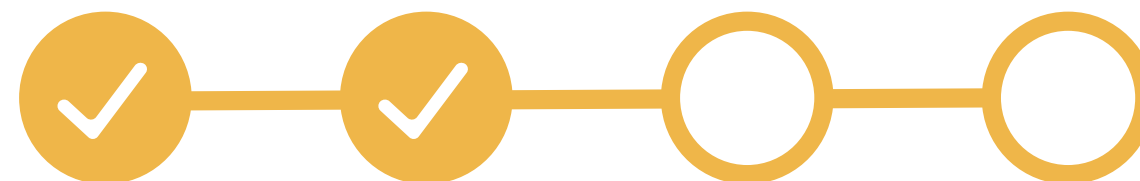
TYÖSKENTELY: LOPPUTARKASTELU

Lopuksi tarkastellaan yhdessä matriisia ja keskustellaan:

1. Mitkä ovat keskeisimpiä muutosilmiöitä suhteessa nykyiseen toimintaan ja palveluihin?

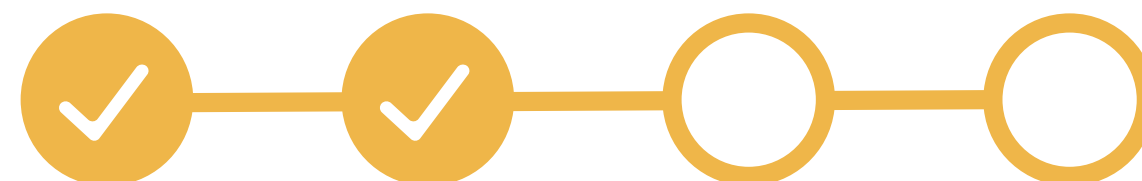
Työskentelyä voi jatkaa seuraavan vaiheen työkalulla.

TARKASTELTAVIEN ILMIÖIDEN VALINTA

- Valitaan 3 muutosilmiötä matriisilta, joita tarkastellaan syvemmin.
- Valinta tehdään äänestämällä 3 muutosilmiötä, jotka ovat keskeisiä organisaation toiminnan kannalta.
- Työskentelyä jatketaan tulevaisuuspyörä-työkalun avulla.

ESIMERKKI: Todennäköisyys- ja vaikutusmatriisi

Tekijä:

Ammatillisen koulutuksen organisaatio X

Aihe:

Laaja-alaiset osaamistarpeet sote-alan tutkinnon osien ja täydennyskoulutusten muotoilussa

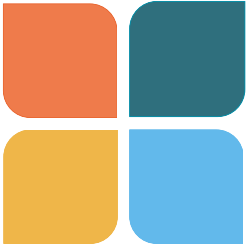
Aikajänne:

2030

Lähde:

Opetushallitus: osaamisen ennakointifoorumin 2021–2024 tuloksia.

Laaja-alainen osaaminen 2030-luvulla

suuri
vaikuttavuus –
pieni
todennäköisyys

Villit kortit

Pandemiat

Sodat

Trendit ja megatrendit

ilmastonmuutos
Taloudellisen tilanteen heikentyminen
Väestön ikääntyminen
Kansainvälisyyden lisääntyminen
Sääntelyn kiristytminen
Teknologinen kehitys
Laaja-alaisen osaamisen kasvava merkitys, etenkin digitaalisuusosaaminen ja kestävyysosaaminen

tarve hallita oman toimenkuvan ulkopuolelle sijoittuvia, laaja alaisempia tehtäviä kasvaa: erityisesti julkisella sektorilla, esim. koulutuksessa ja kasvatuksessa sekä sosiaali- ja terveyspalveluissa

Muutosten tuoma kestävyysosaamisen tarve: Kyky tunnistaa ja ratkaista erilaisia ongelmia. Kyky kerätä, analysoida ja yhdistää tietoa ongelmien ehkäisemiseksi. Kyky sopeutua muutoksiin

Tarvitaan digitaalista osaamista vahvistavia jatko- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia.

teknologia vähentää rutiininomaisen työn määrää ja lisää sosiaalisten taitojen merkitystä.

tiukentuneet tietosuojasäädökset, verkkohyökkäykset

Ikäluokkien kaventuminen -> alakohdaiset osaamisvajeet

digitaalisen osaamisen, etenkin digitaalisen turvallisuus osaamisen tarve: Kyky suojella digitaalisia laitteita ja sisältöä sekä henkilötietoja. Kyky välttää digitaalisen teknologian riskejä fyysiselle tai psyykkiselle terveydelle. Kyky suojata itseä ja muita digitaalisten ympäristöjen uhilta, kuten verkkohäirinnältä. Kyky suojautua digitaalisilta rikoksilta tai kuluttajansuojan rikkomuksilta. Kyky tiedostaa digitaalisuuden ympäristövaikutuksia.

Työn digitalisoituminen ja julkisen talouden heikentyminen -> hallinnolliset tehtävät siirtyvät osaksi asiantuntijatyötä.

tarvittava monikulttuurisuusosaaminen: monipuolinen kielitaito, kohtaamisen taito ja kulttuurisensitiivisyys.

suuri
vaikuttavuus –
suuri
todennäköisyys

pieni
vaikuttavuus –
pieni
todennäköisyys

Matalan vaikutuksen asiat

Matalan vaikutuksen asiat

Raaka-aineiden ja tuotantoketjujen vastuullisuuteen liittyvien tekijöiden tuntemus, eettisyys, kestävä kehityksen eri osatekijöiden ymmärtäminen

Kestävyysoiminta edellyttää työskentelytapojen kriittistä arviointia ja tietoisuutta vaihtoehtoisista toimintatavoista

tietoisuus kestävyyskysymyksistä, tuote- ja materiaaliosaaminen, kestävyys nivoutuminen osaksi arkityöskentelyä, vihreän teknologian käyttöönotto

kiertotalouden, uusiokäytön ja kierrätyksen vahvistuminen

kuluttajien ympäristötietoisuuden ja kestävämpien kulutusvalintojen yleistyminen kiertotalouden, uusiokäytön ja kierrätyksen vahvistuminen.

Ympäristö- ja ilmastolainsäädännön kiristytminen

väestön hoidon ja hoivan tarpeen lisääntyminen esimerkiksi mielenterveyden, neurologisten sairauksien tai suunterveyden osalta.

ammattillisen erityisosaamisen tarpeen lisääntyminen

sote-alalla tarvitaan yhä enemmän lainsäädännön tuntemusta.

pieni
vaikuttavuus –
suuri
todennäköisyys